

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K. Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A kvóta-kérdés provizóriuma.

Most már kétségtelen, hogy a hosszú kvóta-tárgyalásoknak provizórium lesz a vége. Még nincs megállapítva, hogy milyen időtartamu lesz ez a provizórium, annyi azonban máris elhatározott dolog, hogy feltétlenül meglesz hosszabb vagy rövidebb időre.

A király elutazott Budapestről, anélkül, hogy a kvóta-kérdést megoldottan hagyta volna hátra. Akik tehát abban bíztak, hogy a király jelenlegi itt időzése feltétlenül meghozza a döntést, azok csalódtak. A magyar és az osztrák kormányok között fennálló nézetkülönbséget az uralkodó ezuttal nem egyeztetette ki s miután immár ez az egyetlen fórum az, amelytől a kiegyenlítést vártuk, megoldásról nem lehet beszélni, hanem csak prolongációról.

Higgadt józansággal ítélve meg a dolgokat, azt lehet állítani, hogy a kiegyezés elhalasztása, illetőleg a provizórium megállapítása és kétoldali elfogadása a leghelyesebb, amit a mai viszonyok között tenni lehet.

Sokkal kényesebb, másrészt pedig sokkal nagyobb jelentőségű a kiegyezés s kiváltképpen a kvóta kérdése, semhogy az ügy parlamenti tárgyalása s keresztülvitele tekintetében az eshetőségekre bízhatnók magunkat. Hiszen nem csupán ve-

szedelmes, hanem — s ez egy komoly dologról még súlyosabb — egyszerűen komikus volna, ha azt a munkát, melyet a kormányok esztendőig tartó nehéz gondokkal s munkálkodással végre rendbehoztak, a parlamentek bármelyike tetszése szerint megváltoztatná, megsemmisítené ekként a nagy előmunkálatok minden eredményét.

A mi parlamentünkről ezt aligha lehet feltételezni, de viszont odaát kétségkívül megvan az a könnyű lelkiismeret, mely passzióból válságokat idéz fel. Könnyű lelkiismeretet s passziót emlegettünk; hát még az ellenünk való gyűlölködés, a kalmárszellemű haszonlesés és általában a parlamenti zűrzavar odaát, — mindebből ezer alkalom kelhet ki a kész kiegyezés megdöntésére. Azzal a parlamenttel, mely most az alkotmányos intézmények körében történő botrányok közepontja az egész világon, általában véve semmit sem lehet tárgyalni; miként vihetnők tehát a kétállam legvitálisabb kérdését, melyhez fogható a 67-iki munka óta nem volt napirenden, a mai osztrák parlament elé? Valaminek kell történni Ausztriában s valami fog is történni. Hogy mi, azt nem tudja még senkisé, de az kétségtelen, hogy az alkotmányba vágó dologról lesz szó.

Ily körülmények között pedig ez az

ügy a közérdeklődés első sorába nyomul s a kvóta-kérdés szükségszerűleg a második sorba szorul vissza. Mert tudvalevő, hogy az osztrák alkotmányi viszonyok megváltozása kihatással lehet a két államnak egymáshoz való viszonyára, anélkül, hogy ezért a teljes szakítást is maga után vonhatná.

S nem is hisszük, hogy Badeni avagy az ő utódja Ausztria miniszterelnöki székhelyén elmenne a konzekvenciák legvégső határáig, de viszont magunk sem látjuk azt a kivezető utat, melyen a jelenlegi képtelen helyzetből jobb pozícióba juthatnának az osztrák viszonyok. S mivel az egész ügyet kompromittálni, sikerét kockáztatni nem akarjuk, reánk hárul az a feladat, hogy a két állam között fennálló viszony komolyságát megóvjuk s nemzetközi tekintélyét ekként biztosítsuk.

E feladat teljesítésének pedig csak egy módja van a mai viszonyok között: a provizórium. Igenis provizóriumot kell életbeléptetnünk s fentartanunk mindaddig, amíg Ausztriában komoly parlamenti munkára alkalmas viszonyok állanak elő. Akár egy fél, akár egy egész évig, sőt két évig tartson is ez az állapot, minden kellemetlensége dacára bele kell mennünk. A magyar kormány politikai követeléseinek ebben kell kulminálnia mindaddig, amíg gyökeres változás nem történik odaát.

TÁRGZA.

„Hát”

Irtá: Dóczy Lajos.

Hát ez a szó az én ellenségem.

Kezdhettem volna így is: Ez a szó „Hát” az én ellenségem. De akkor nem mutattam volna be az én ellenségemet a maga kiálhatatlan, feltokoló, parlagi, póro, mezitlábás, pökhendi természet szerint. Ez az ő természete követelés s mindenek felett azt követeli, hogy lehetőleg első helyen álljon.

Voltaképpen, születése szerint hasznos, szükséges tagja a szó-társaságnak. A maga helyén és a maga alakjában nélkülözhetetlen és tisztességes. Helye ott van, hol valamely előzményből, mint a fehérek derengéséből a nap sugar — egyszerre kisugárzik a következő; alakja pedig mindig, amikor tisztességesen irtak magyarul ez volt: Tehát.

Méltóságszerető elődeink, mikor tollat fogtak, ezzel sem érték be; czopfot, vagy uszályt adtak rája s így irták: tehát; a hogy „pedig” helyett pediglent s körülmény helyett környüállást szerettek írni. — Jött az új kor s a czopffal együtt elvágta a szó fejét s bevette az irodalmi stilbe a „Hát” formát.

Mert az ujkor neveti, unja az üres czifraságot a tudós pedantériát, a hagyomány penészes gyártmányait. — A nyelv géniuszának nyomait: az élőszóban keresi s az írott nyelv mesterének is a népet ismeri el. — A nép nem pedig azt mondja: „Tehát”, hanem azt mondja: „Hát”.

Azonban a nép azt is mondja: „peig” pedig helyett s azt is mondja: „nem kő” nem kell helyett. — Mégis azt a tárcza- vagy vezércikkíró, vagy azt a parlamenti szónokot, aki a népies formában használná az említett szokat, minden jóízű ember parlagi vagy affektált stilistának nevezné.

Ellenben a „hát” szó az ujságok hasábjain, sőt a legelőbbkelő szónokok beszédeiben egy idő óta úgy szerepel, mintha örök időktől fogva polgárjoga lett volna az irodalmi nyelvben. Senki sem csodálkozik rajta s ma holnap azt, aki „tehát”-ot ír, pedánsnak ódi, modoros írónak fogják tekinteni.

Beismerem, hogy a „hát” nem korrumpált, a használatban elvált szó, mint a „peig” vagy „a má-most”. Szó az magában, mely ugyanazt jelenti, mint a tehát, kivált mikor nem a mondat elején áll s különösen a költészetben még inkább van helyén, mint a tehát, melynek erős logikai íze sok helyütt elsőzná a költői levest.

Már most izlés szempontjából azt állítom: a „hát” burjánzása a magyar prózában valóságos elvadítása az irodalom kertjének; igazi csalán s tán ezért nem ütött bele még a mennykő. Izen állítás mellett megmaradnék még akkor is, ha csak a kelő helyen használnák, ahol egy rövidített „tehát”-nak értelme van; de előbb ki kell vennem azt a két esetet, melyekben csak a „hát”-nak van helye s a „tehát”-hoz nem lévén köze, megjelenését nem vehetjük tolakodásnak.

Azt sem mondanám a parlamentben, hogy „végre hát elérkezett a beszámolás napja”, hanem így mondanám, talán pedánsul, de tisztességesen: „Tehát végre elérkezett stb.”

Pedig naponkint lelmi rá példát mind az ujságokban, mind az országgyűlés termében.

A szónok például ilyen mond:

„Szemünkre votik még, hogy türelmetlenek vagyunk s nem tiszteljük az ellenfél meggyőződését, Hát t. Ház ez oly vád, melyet nem lesz nehéz megczáfolni.”

Ami mindenekelőtt tiszta előttem, az, hogy ez a partikula e helyen teljesen felesleges. A szónok bátran mondhatná: T. ház, ez oly vád, melyet könnyen fogok megczáfolni. Senki sem érezné a „hát” szócska hiját; a mondatnak, ami érdemét illeti, ugyanaz a jelentősége volna, csak szerényebb és tisztességesebb volna a hangzása.

Igen, de ép ezért mondhatja valaki: kell, hogy annak a szócskának valamelyes színe és hivatása legyen, amely jellemző voltánál fogva külön irt ad a különben közönséges fordulathoz. — Így is van. — Ez a „Hát”, mely összekötő szócska volna és itt nem köt össze semmit, mely következtetést jelent valamely előzményből és itt oly helyen áll, a hol sem előzmény, sem következtetés nincsen.

A „hát” parlagi hangzása onnan ered, hogy ez a logikai kapesot jellemző szó a közönséges beszédben éppen arra használtatik, hogy a logikai összefüggés hiányát pótolja. — Egy váratlanul belépő vendéget, kinek soha hírét sem hallották a jelenlevők, tisztességtudó ember mutat be így: „Hát hölgyeim, ez itt Kiss Mihály gyógyszerész ur, a kivel Karlsbadban ferbliztem.”

A hétköznapi beszédben az ilyen fel sem tűnik, a beszéd rögtönzött voltából önként következik, nemesak a hát, hanem a hiszen, persze, ugye-

A provizórium anyagi oldala, még ha kedvezőtlen volna is reánk nézve, nem lehetne ok, politikai törekvéseink megakadályozására. De éppenséggel nem kedvezőtlen a provizórium, mert hiszen ez egyszerűen meghosszabbítja a jelenlegi állapotot, amelynek az új szerződésben való véglegesítése pedig a magyar kiválmak szélső határa a kiegyezés kérdésében. A provizórium alatt változatlanok maradnak viszonyaink az egész vonalon, nem fizetünk több kvótát sem s így a közgazdasági szempontok éppenséggel semmi okot nem vetnek a provizórium ellen.

A viszonyok kényszere, kapcsolatban az érdekek kiválmakával, kétségkívül rövidesen létrehozhat a kvóta-kérdés provizóriumát. Ekként aztán időt nyer mindkét fél. Az osztrák használja fel ezt arra, hogy rendbeszedje valamiképpen a maga képzetlenül zürzavaros viszonyait s módot teremtsen a komoly parlamenti munka lehetőségére. Mi pedig egyrészt számolva a feltornyosuló akadályok minden esélyével, gondolkozunk afelett is, hogy miként kell majd berendezkednünk az esetre, ha lehetetlenné válik az Ausztriával való együttműködés. Ilyen válságos viszonyok közt, mint a jelenlegi, mindenre készen kell lennünk.

B-1-a.

Politikai hírek.

Obstrukció.

A „Pester Correspondenz”-nek az ellenzék által tervezett obstrukcióra vonatkozólag a következő, igen komoly észrevételeket írja egy előkelő politikus és publicista, kit különbség nélkül minden politikai pártot nagy tiszteletben tart s kinak szava ennél fogva minden pártnál kiváló súlylyal bír.

A szélső baloldalnak, úgy látszik, az a szándéka, hogy egy obstrukcióban kipróbálja az ellenzék

bár, ejnye no, hogy is hijják, asszondja stb. folytonos használata oly helyen, a hol az összefüggés és értelem a szót nem követeli, sőt többnyire éppen ellenkezőt követel. A „hát” szó, igaz, legkönnyebben és leggyakrabban tolakodik ajkunkra, mert a beszédben a logika fonala, az, melyet ösztönszerűleg leginkább keresünk s legtöbbször ejtünk el.

Ámde mindez járja a tréfálkozás. a hétköznapi vitatkozás nyelvén, boros pohár, teás findza körül, de az irodalmi nyelvben ez a modor durva, esetlen, affektált és parasztos.

Megengedem, hogy nem mindig szándékosan az.

A hol átmenetre van szüksége, egyszerűen azt mondja: „Hát”, a hol emlékezete cserben hagyja, azt mondja „Hát” és a róla következő kis szünet alatt összeráncolja homlokát, mintha ebben a „Hát”-ban egy legyőzhetetlen eszme-falanx logikai láncolata venné kezdetét, pedig minden ész és kapcsolat nélkül azon mereng az árva, hogy mi az ördögöt is akart mondani.

Azt mondják, hogy a nyelvnek is legfőbb szépsége az egyszerűség, a természetesség; különösen a prózában, melynek formái nem térnek el a nép száján forgó beszédétől. Erre azt felelem, hogy igen is, a prózában és szónok keresse az egyszerű hétköznapi beszéd természetességét és világosságát, de ne hajhászsa azt, ami a rögtönzött és minduntalan félbeszakítható beszélgetés természetes fogyatkozása és hátránya: a szakgatott eszméjártást, a parlagi kifejezést, a kezdett eszmésor félbehagyását és a szép nyelv törvényeinek fitymálását. Azért a nép, mely beszédeiben egyszerű és néha durva, komolylyá és ünnepélyessé lesz, mikor tollat fog. — Nem találtak az ő levelében sem hát-ot, sem doiszent, sem no pedig-et.

pártok erejét és kitartását. Az ürügyet erre a sajtószabadságért való állítólagos küzdelem szolgáltatja, melyet a most tárgyalás alatt álló javaslatnak már sokszor megbeszölt 16. §-a fenyegetre. Csak az imént irtunk az ezen szakaszban foglalt rendelkezésekről s bizonynyal nem szükséges még egyszer kimerítően megmagyarázni, hogy egyáltalán szó sem lehet a sajtószabadság veszélyeztetéséről az említett reform által. Igen jól tudják ezt azok az urak is, akik Erdély miniszter ellen oly tüzesen készülődnek, meg vannak ők győződve, hogy ha komolyan a szabad sajtó biztosításai ellen való támadásról lenne szó, éppen a mostani igazságügyminiszter lenne az első egyike, akik teljes erejükből elhárítanák az ily merénylőket.

De hát igazság szerint nem is a sajtószabadság miatt aggódunk az ellenzék. Neki csak egy olyan jelszó kell, melyről reméli, hogy nagy hatása lesz a közönségben, hogy aztán az utcai kórus kísérete mellett parlamenti botrányok rendezésére használhassa azt. Ha most aztán azt tapasztalja, hogy egy obstrukció segítségével sikerül neki az országgyűlés működését megbénítani, a kormányt zavarba hozni, mindenekelőtt azonban az utcát mozgósítani, akkor annak idején, midőn a kiegyezési javaslatok a parlament elé kerülnek, megerősített eszközökkel dolgoznék, mindenesetre anélkül, hogy számot vetne magával, vajjon minő következményeket is kelene maga után vonnia nálunk az osztrák botrányok másolásának! Ezért a legnagyobb erőlylyel fog a kormány és a szabadelvű párt az obstrukció megkísérlése ellen fellépni és bízhatunk benne, az ellenzék igen hamar a rövidíbbet fogja húzni. Ahhoz az az obstrukció csináló urak leghosszabb lélekzete sem elég, hogy olyan beszédözlönt rendezzenek, a melyben a képviselőház kétharmad többségének alá kellene merülnie.

Az időkihúzásra beszélő szónokokat addig engedik beszélni, amíg éppen elbírják, vagyis a forró nyári hónapok alatt, ha kell, nyolezórás ülésekben alkalmat fognak nekik adni, hadd deklamálják agyon maguk magukat.

Az ilyen tréfáról nagyon hamar le fognak mondani az urak és az obstrukció aligha éli túl csak a folyó hónapot is.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 1-én.

A t. ház ellenzéke megkezdte mai napon annak az egyedüli módszernek a használatát, melylyel még valami eredménnyel tud élni, ha eredménynek lehet nevezni azt, hogy az időt pocsékolja hiábavaló haszontalanságokkal, az ország fejlődésének nagy hasznára s előmenetelére. Az ülés megnyitása után a jegyző olvasta a különféle előterjesztéseket.

— Beérkezett az Adriai tengerhajózási vállalat által kötött szerződés... olvassa a jegyző.

Eszükbe sem jut máskor a jámbor honatyáknak, hogy még a szerződéseikkel s előterjesztéseikkel is foglalkozzanak; most azonban hirtelen elhangzik az Olay Lajos szava:

— Halljuk a szerződést!

A nagy száju ellenzék utána zengi:

Halljuk!

Mikor a ház elnöke feltette a kérdést, hogy kívánják-e a szerződés felolvasását, Olay Lajos kedves mosolylyal letett az elnök elé egy papirost, melyen 23 névalírás tüdőklött.

— Névszerinti szavazást kérünk!

S lett azután névszerinti szavazás. Ez a ceremónia eltartott egy óránál tovább s a vége az lett, hogy 70 szótöbbség nyilatkozott a szerződés felolvasása ellen.

Ezután a büvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat került tárgyalásra. Psik Lajos előadó komoly, szakszerű beszédét majd Erdély igazságügyminiszter talpraesett, meggyőző felszólalását megmagyarázta ugyan egyszer-egyszer egy ellenzéki feljajdulás, de ezeket teljesen elnyomta a többség zajos helyeslése, eljenzése.

Végül Eötvös Károlyra került a sor, aki a vízszinházi tüntetés, illetőleg a rendűrség visszaései tárgyában interpellálta a belügyminisztert.

Az interpellációt közölni fogják a belügyminiszterrel. Ülés vége d. u. 1 óra 45 perc.

A képviselőház ülése jun. 2-án.

Az obstrukciónak nevezett szörny, melynek nemes hivatása, hogy valamely tervet „agyon beszéljen” tegnap, az azelőtt való napi bemutatkozás után, bevonult a t. házba. Barta Ödön igyekezett jó hosszú ideig bizonyítani, hogy neki igaza van, a miért általánosságban nem fogadja el a büvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslatot. Mig ő beszélt, a jobboldalon leveleket irtak, folyóiratokat lapozgattak, kirándulásokat rendeztek a karzatra tudakozódta egymás egészsége fölől. Barta Ödön után Zsigárdy Gyula beszélt szépen, okosan, igyekezővén az előtte szóló kételyeit eloszlatni s a javaslat életrevalóságát, szükségességét fejtegetni. A tapsok s gratulációk után Bánffy miniszterelnök válaszolt Banyovszky Sándor grófnak III. Béla hamvai ügyében tett interpellációjára. Utána a néppárti Mócsy Antal panaszkolta el nagy szemérmetséggel, hogy az utcán haladva lépten-nyomon kénytelen pirulni, mivel a könyvkereskedők kirakatai tele vannak mezelen női fotográfiákkal s képekkel. Kéri a belügyminisztert, hogy az erkölcsi telenség ilyen uton való terjedését gátolja meg. A belügyminiszter nem válaszolt az interpellációra. Végül Lépsényi Miklós állott fel, vádolván Filarsky Nándor nevű egyetemi magán-tanárt egy be sem igazolt hír nyomán avval hogy 14 vizsgázót megbuktatott, egyet azonban, kitől magántanításért 100 frt kapott, átengedett. Wlassits miniszter, ámbár nem válaszolt érdemileg az interpellációra, megbirálta a páter eljárását, mivel be igazolatlan híralapján beest lenséggel vádol egy embert. A jobboldalon heves zűgös keletkezett s mindenféle módon, a megbotránkozott minden szavával itélték el felszólalót, ki sápadtan ült helyén.

Ülés vége 1 óra 55 perc.

M.

A kis gazda hitele.

Valamennyire közrehatott a sajtó — és e tekintetben a vidéki sajtó kivette a munka javát, — hogy a mezőgazdasági nehéz helyzetből a kivező lépések megtéssenek.

Az anketeket, a kongresszusokat csak fél tényezőnek tartjuk. Mert ezek nyomán jutunk annak az elvnek felismerésére, hogy a javasolt világ-patikák receptje helyett legjobb lesz elővenni a magunk háziszereit. Ezek a háziszerek: szorgalom, okos gazdálkodás és takarékosság.

Kétségkívül radikális állami intézkedések szükségese: kedvező vámtarifák, a szállítás könnyítése és olcsósága, a földbirtokot terhelő közterhek mérséklése, — de mindezek magán törekvesség nélkül semmit sem érő eszköz, annak a főntebb elmondott három tényezőnek okvetetlenül jönni kell, hogy a sikert munkálja.

Ám jön még egy hatalom: az ország közgazdasági erejének természetes emelkedése, a szaporodás és a közgazdasági szervezetnek mind-mind több idejét mozgásba hozó tőke. S míg a légben röpködő theoria az ugynevezett gazdálkodási gyakorlati megoldásán évek óta töri a fejét, a közgazdasági életnek ereje máris tőkéket folyósít, részben belső, részben külföldi tőkéket nyer meg.

Mind máig a hitelre szoruló paraszt gazda nehéz helyzetben van: olcsó jelzálogos kölcsönhöz nehezen, költségesen és a legtrikább esetben juthat: az olcsó kölcsön pénzhez. A kis gazda ma arra, hogy gazdaságát olcsó kölcsönrel termékenyítse meg, — nem is gondolhat s rákényszerül jobb igyekező mellett is a „more patrio” gazdálkodásra. Ha pedig a viszonyok kényszerítik kölcsönvételre, nincs mit válogatnia a kölcsönforrásokban s kizárólag a vidéki pénzügyintézetekre szorul, míg a nagybirtoknak egész könnyedén 4—5%-os kölcsön áll rendelkezésére.

E ríktó egyenlőtlenség olsmításának s a paraszt birtokok hitelképessége hasznos értékesítésének szolgálatába álltak a magyar ipar és kereskedelmi bankot alapító vidéki takarékpénztárak, s így az ország fővárosában egy oly földhitel-intézet létesült, mely a vidéki takarékpénztárak által nyújtandó jelzálogos kölcsönöket engedmény útján készpénz vagy saját záloglevele szellemében átveszi és ezek alapján 4—4 fél százalékos zálogleveleket bocsát ki és hoz forgalomba — képezzé teszi a szilárd kezelési vidéki pénzügyintézeteket arra, hogy kisbirtokokra 5% 6%-os kölcsönöket ug-

nyujtsanak, hogy már ebben a töketlörlesztés is be van foglalva.

Hogy a „magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja” az egészséges hitelszükségletnek minő új világát vonta be tevékenysége körébe, mutatja az a tény, hogy működésének megkezdése óta 1893. év közepe óta, tehát harmadfél év alatt a vidéki pénzügyintézetek útján közel 20 millió forintnyi jelzálogos kölcsönt folyósított s az összegnek 89%-a 5000 frton aluli kölcsönökre esik, de vannak ott 4—500 frtos kölcsönök is.

Ezek a számok megmutatják az utat hitelünknek előnyös értékesítésére, valamint súlyos feltételű kölcsönöknek aránytalanul könnyebbé való átváltására.

A mit elmondottunk, az nem szó fia beszéd, de utmutatás arra, hogy mi a teendő!

Levelezés.

Kézdi-Vásárhely, 1897. június 4.

T. Szerkesztő Ur!

Olvastam becses lapjában, hogy egy „üdvös mozgalom” indult meg itt K.-Vásárhelyt. Ugyanis, hogy a hazai ipar, mezőgazdaság, népművelés, kereskedelmi viszonyok javítása iránt érdeklődők ösztömrőlnek s a társadalmilag „kóros”, lehetne mondani „kóros” állapotokat, — valóban megállapodott „állapotok”-at ostromozni fogják. Ez bizony szép lesz! Tehát ott egyet-mást szabad lesz elbozszelni, megkritizálni, s egymás gyarlóságairól a lepett levonni. Megmondhatjuk a t. polgármester urnak, hogy a községi iskola nehezen jön „indulatba”, hogy a csatornázási rendszert jó volna életbeléptetni; hogy jó lenne no — ugyan most „ma” nincs szükség rá — a forró száraz nyári hónapokban a város utcáinak öntözéséről gondoskodni; jó lenne a szeméthordó szekerekkel a városban lévő azon háztájak szeméjét, hol annak való helyiség nincs, Budapest s más városok mintájára elhordatni stb. Megmondhatjuk a tek. város kapitány urnak, hogy az utcai rendszetre is jó lenne figyelni, hogy „több rőndnek muszáj volna lőnni.” Megmondhatjuk a gazdátanácsos urnak, hogy az utcákon hosszú idők folytán néha-néha buglyákba üjtött sár- és szemet elhordatásával sietgessen, míg a jövő-menő szekerek ismét szertetapossák.

Tehát lesz egy oly hely, hol az ajtó fölé fölirhatni: itt szabadon bátran és megtorlás félelme nélkül „veszekedhetik”, mert hogy szónéklül el-tűressék egy-egy megjegyzés — abba „dubiosus” vagyok.

Megmondhatjuk a kereskedőknek, hogy kisebb százalékra áruljanak s a métert bőven kimérjék s avult portékát ne adjanak új helyett; s a keresz-másoknak, hogy kevesebb vizet töltsenek a kimőrendő borokba s müborral ne kedveskedjenek vendégeiknek; megmondhatjuk a mészárosoknak, hogy a kilót mérjék ki tisztességesen, s ne 15—20 gramm hiján, hogy ezenj koros és kóros állapotnak egyszer vége legyen. Megmondhatjuk a t. tanító urnaknak, hogy ne a „főlnövesztésre” fektessék a fősulyt, hanem a lélek-képzésre stb.

Társadalmi téren azt is megmondhatjuk már, hogy melyik férjnek kikapós feleségecskéje, s vi-gyázzon, mert a homlokán szarvaeszkák nyomai lát-szanak, vagyis már gyarapadni indultak s a szép aszonyoknak is megsughatjuk, hogy a férjecs-kéje nagyon is gyakran tapod a tilalmas fűbe; s mindezeket szabadon elmesélhetjük, mert az alap-szabályokba ezen kóros szokások bátor ostromozása contempláltatik.

Azt is megmondhatjuk a regényiró asszonyok-nak, kiknek egy jeles tárczaíró állítása szerint ugyanfő kellőkeaszeretetre méltó-ság, hogy jobb lesz, ha a toll helyett főzőka-nalat vesznek kezükbe s nem rontják el férjeiknek gyomrát főzeteikkel.

Az is valami lesz, hogy a potya szerető urak megrendszabályoztatnak, mert ki-ki, a mit kér, azt meg is fizetni tartozik.

Hanem, a mit leginkább helyeslek, az, hogy a fontosabb megállapodásokat szóbelileg, tehát, mint a járásbíróságoknál, sommás uton tárgyalják s in flag-ante azonnal „aktív” is elintézik, szóval a vég-eh ajtást is azonnal fogaratba veszik. (Hanem

annyi bizonyos, hogy én a végrehajtói álló-másra nem pályázok). Pl. összeül a „tizek tanácsa” mint Velencében, megállapítja, hogy a tek. polgár-mester ur, vagy a tek. városi kapitány ur „bűnös”, a kineveznek pl. két szép asszonyt, hogy az ítéletet rö-gtön hajtsák végre. A büntetés pl. első fokban az lesz, hogy „karikába állítják”, azután, ha ismétlődik, hogy „a piacon versenyt fusson”, s kiabálja: így jár, a ki hibázik” stb. Ezen ítélet különben nem szokat-lan, mert egy boldogult város kapitány idejében egy pulyka-lópónak azt kellett a piacon kiabálni: így jár, a ki pulykát lop!” Vagy pl. a tek. város kapi-tány ur, valami rossz tāt tesz a tűzre, vagy rossz hirt közöl a tek. szerkesztő ur becses lapjában, stante pede arra ítélik, hogy házassodjék meg.

Ezek bizony így igazán jól lesznek elintézve, s nyughatatlanul várom, hogy amaz „üdvös mozga-lom” megjegyezsedjék, akkor lesz városunkban az „Eldorádó”, akkor aztán minden jó lesz.

Csak azt sajnálom, hogy a törvénytevő urak s azok a szegény prókátorok ki lesznek onnan zár-va, mert az alapszabály tervezetbe az ők működési terük nem contempláltatik. Pedig hát tán ők sem angyalok; egy kis hibában „talán” ők is leledzenek, különösen, ha a szóbeli uton hozandó ítéleteket meg-előző tárgyalásoknál egy-egy üdvös prókatori fogás nem lenne megvetendő a sarokba szorított deli-quensnek. Honorariumról a szép asszonyok tán gon-doskodnának, akadna vagy egy prókátor, ki jó „elő-leg” reményében vállalkoznék a kellő védelemre.

Üdv amaz egyletnek!

Scepticus.

Ujdonságok.

Személyi hírek.

— **Erzsébet királyné** ő felsége Schwalbach-ban folytatja kuráját. Hotel Alleesaal-ban rendez-tek be lakást számára, hol 1864-ben Eugenia csá-szárnő is tartózkodott, a mikor Vilmos német csá-szár és II. Sándor csár is meglátogatták. — **Hire jár**, hogy Faure, köztársasági elnök július 25-én fog Szt.-Pétervárra utazni; állítólag tengeren megy oda. — **A román trónörökös** herceg állapota, mint Bukarestből táviratozzák, kielégítő. A hőmérsék 1 nap óta normális, az érvezés jó, a légzés szabad és ezek arra mutatnak, hogy a trónörökös egészsége kezd helyreállani. — **Walter Sarolta** állapota rosszabb-ra fordult. Legújabbán szívburok gyuladása kelet-kezett. A katasztrófa küszöbön áll. — **Csulalong-koru** szíami király június vége felé látogat el né-hány napra Bécsbe. Bécsből Budapestre is lerándul.

— **Uj doktor.** Nagy Emil Pál kir. törvyszéki joggyakornok, városunk derék szülötte, szombatou délben fog a kolozsvári tudományos egyetem által doktorrá felavattatni.

— **Időjárásunk.** Kétségbeesítő sok eső után az időjárás jóra fordult, kezd ismét derülni s ha a jelenségek nem esalnak, ezuttal csakugyan komoly szándéka az időnek végleg kiderülni. A sok eső már is annyit ártott a sokat ígérő terményeknek, hogy alig lehet jó termést remélni. Hanem azért igazi örömmel üdvözljük a teljes egy hónapi eső után az első derült napokat.

— **A sertésorbáncz** Kézdi-Vásárhelyt járvá-nyosan fellépett s ennek első következménye, hogy e hó 6-tól kezdődőleg a hatóság a sertés-vásárokat betiltotta.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi közs. fiu- és leányiskola évváró vizsgálatai a közs. fiuiskola III. osztálya termében a következő sorrendben tartatnak meg: Junius 21-én d. e. a leányiskola I. osztálya. Junius 21-én d. u. a leányiskola II. osztálya. Junius 22-én d. e. a leányiskola III. osztálya. Junius 22-én d. u. a leányiskola IV. osztálya. Junius 23-án d. e. a leányis ola V. VI. osztálya. Junius 23-án d. u. a fiuiskola I. osztálya. Junius 24-én d. e. a fiuiskola II. osztálya. Junius 24-én d. u. a fiuiskola III. osztálya. Junius 25-én d. e. a fiuiskola IV. osztálya. A zárün-nepély az ev. ref. templomban június hó 27-én d. u. 3 óraker tartatik meg. A t. szülőket és érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja, K.-Vásárhelyen, 1897. jun 3-án. M. Székely János igazgató.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi iparos tanonez-iskolában az évváró vizsgálat f. évi június 18-án d.

u. 2 órától kezdődőleg fog megtartatni a közs. fiu-iskola helyiségében. Ezen vizsgálatra, valamint az egyidejűleg tartandó munkakiállítás megtekintésére az iparos mestereket, valamint az érdeklődőket tisz-telettel meghívja, K.-Vásárhelyen, 1897. június 2-án M. Székely János ip. t. isk. igazgató.

— **Kérelem a tanügy iránt érdeklődő kö-zörséghez.** Városunk áldozatkész közönsége a mult években is sok kitűnő és dicséretes magaviseletű ta-nulónak szerzett örömet az által, hogy az arra méltó-k könyvbeli megjutalmazására pénzadományt kül-dött be iskolaszékünkhez. Most az isk. év végén megujtjuk erre vonatkozó kérésünket. Az adomá-nyok Kólonté Mózes, isk. gondnok urhoz küldendők június 23-ig. Kézdi-Vásárhely, 1837. jun. 3. Az is-kolaszék nevében: Kovács István, isk. sz. elnök. M. Székely János igazgató és isk. sz. jegyző.

— **Iskola építés.** A marosvásárhelyi keres-kedelmi és barkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a magyar-hidagkúti állami iskola építése 4169 frt 28 kr. összeg erejéig engedélyeztetett. 5 százalék bánat-pénzzel ellátott zárt ajánlatok f. évi június hó 12 napjának d. előtti 10 órájáig a székelyudvarhelyi ál-lamépítészeti hivatalhoz adandók be, hol a verseny-tárgyalás is tartatik.

Rövid hírek.

— **Krisztianiából** jelentik, hogy Namsos vá-ro s máj. 31-én teljesen leégett. A nagy szél miatt semmit sem lehetett megmenteni. — **Kis-Kőszeg** községben a Duna gája elszakadt, hatvan házat öntve el. Ezek közül 30 teljesen romba dőlt. A la-kosság elmenekült. A nyomor rendkívül nagy. — **Erzsébetfalván** Horváth Jánosra, kisőgorával s egy ismerősével este sétálgatott, egyszerre csak 6—7 ismeretlen ember rárohant s késekkol összeszurkál-ták. Sebei súlyosak. A késelők, kik valószínűleg másnak szánták e megtiszteltetést, elszöktek. — **Sevillából** jelentik, hogy a Rennon-tárnában légrobbanás volt; három munkás meghalt, egy meg-sebesült. — **Nápolyban** egy színész nő színadi re-volvernek nézvéen egy igazi revolvért, vele a közöa-ség felé lőtt s egy nézőt megsebesített. Ez a halál-al vívódik. — **A török** szultán minden katonájá-nak, ki a lezajlott háboruban megsebesült, élet-fogytiglan évi 1800 piaster nyugdíjat biztosított. — **Királyunk** ő felsége a jitschini és hohlenelbei ke-rületek azon lakosai részére, kik a május 23-án dult felhőszakadással megkárosodtak, magánpénz-tárából tízezer frtot adományozott. — **Az esőző-sök** által megdagadt Miriszlói patak a Nagy-Enyed melletti államuton a nagy kőhidat elvitte s a dé-csai vasuti hidat alámosta; ennek következtében egy tehervonat kisiklott, a gép és négy teherkocsi felfordult. A gépész s fűtőt a nagy rázkódás mesz-szire kidobta a vonatból. Kolozsvár s Nagy-Enyed-del minden összeköttetés szünetel.

Nyiltér.)*

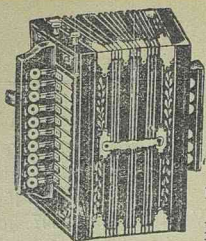
Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — valamint fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 85 krig mért. sima, csilkos, kockázott, mintá-vott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. megrendelt áru, postabér és vá-mmentesen házhöz szállítja valamint mintákat postafordul-tával küldik Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) se-lyemgyárai Zürichben. Svájcba záimezett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyel-ven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosla-pító bedörzsölésként alkalmaztatik kőszvényéni, osztni, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölé-sekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban kés-lethen van. Főraktár: Török József, gyógy-szerésznel Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkáro-sodni, az minden egyes üveget „Horgony” véd-jegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem va-lódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

E rovat alatt közlötiéért felelősséget nem vállal a szerk.



„Bohemia“

világhírű kézi harmonikát, mely el van látva jó hosszú billentyűkkel és gyöngyház gombokkal, csak

4¹/₂ forintért

szállítom.

Ezen harmonikának két ketős fuvója mellett még egy 11 ranczu fuvója van, melynek sarkai a korai elhorgulás ellen ércsarkokkal vannak ellátva.

A hangok egyes különálló lemezekre vannak minnek következében a harmonikának orgonához hasonló kellemes hangja van.

15 ¹ / ₂ × 33	cm.	nagysága,	40	hangu,	2	változatu	frt 4 ¹ / ₂
17 × 34	"	"	60	"	3	"	frt 5 ¹ / ₂
17 ¹ / ₂ × 34 ¹ / ₂	"	"	80	"	4	"	frt 6 ¹ / ₂

Öntanuló iskola ingyen. Csomagolás és portó 60 kr. Képes árjegyzék szintén ingyen.

Szállítás vámentesen utánvét mellett. Becserélés meg van engedve. Ismét eladók összeköttetése kerestetik.

C. A. Schuster
harmonikakészítő
Markneukirchen " S.

16716-20

A brüsszói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható: K. Gsizar József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 18-48

Legbiztosabb szer

székrekedés, étvágytalan-

ság, gyomorfájás és az

ebből eredő bajok

ellen a Zenke

Zoltán

nővénszer
gyomor-likör
készítménye.

Használati könyvvel
együtt egy üveg ára

40 és 80 kr.

Kapható Kézdi-Vásárhelyen: Török Bálint, Balogh Gyula, Jancsó K. és fia, Hamar Zoltán, László Zoltán urak fűszer üzleteiben, továbbá a készítőné utánvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.

Csak a „barát“ védjeggyel ellátott valódi A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi, valamint sz. cs. ker. miniszter urak által kihirdetve törv. védve.

Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában felvé-
tetnek.

Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

Csiszár Pál,
kereskedő.

97 2-5

Háromszékvármegye Alispánjától.

Sz. 12770
1897.

Hirdetmény.

A törvényhatósági szegényalap tulajdonát képező Sepsi-Szentgyörgyön lévő vármegyei szegény menedékház újraépítési költsége belügyi miniszteri úr ó nagyméltóságának utólagos jóváhagyása mellett 13.673 frt 65 krral engedélyeztetik.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából folyó évi június hó 13-ikának d. e. 9 órájára az alispáni hivatalos helyiségben tartandó zártajánlat versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a vállalatra vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. fél 9 órájáig a vármegyei pénztárhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az engedélyezett költségösszeg 5 százalékának megfelelő bántópenz eszatelendő.

A vonatkozó műszaki műveletek és feltételek a vármegyei számvetősnél a rendes hivatalos órában naponként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1897. évi május hó 29-én.

Gábor Péter,
alispán.

89 2-3

Kiadó lakások.

A honvéd kaszárnyával szemben, a volt „Oroszlán“-hoz czimzett vendéglő akár alsó, akár felső része kiadó, melyhez istálló, szin, fa tartós pineze is van; továbbá rozott szoba is kapható.

Értekezni lehet ugyanott

Özv. Fülöp Sámuelnénel.

ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és megsemm akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárulása által elvész az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megromlotta. Különösen ideg- és gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legégszesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávétzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávétzel vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekinéltyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a maláta-kávénak egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás elkerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vizsgálni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.



Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen